

Het einde der tijden?

Voor Allerzielen komt er altijd een nieuw nummer van Rond De Lindense Toren uit. Het is immers de dag waarop we onze gestorvenen gedenken en stil staan bij de betekenis die ze voor ons hadden en nog hebben. Ze leven voort zolang wij ze herinneren.

Net zo belangrijk is het om onze eigen eindigheid onder ogen te zien. Het zal misschien melancholie oproepen maar het is ook een gelegenheid om weer de goede ordening aan te brengen: wat kan ik betekenen, waaraan heb ik te weinig aandacht besteed en wat vind ik belangrijk om te doen.

We worden gemiddeld wel ouder dan vorige generaties maar de eindigheid van ons leven staat vast. Zelfs kun je je afvragen of er geen eind komt aan alle leven op de aarde. In de bijbel wordt regelmatig gesproken over het einde der tijden maar de hete zomer en de warme oktobermaand maakten dat wel begrip ineens een stuk actueler. Het klimaatprobleem zou wel eens kunnen leiden tot rampen van een onvoorstelbare omvang waardoor diersoorten en het mensdom met uitsterven worden bedreigd. We kennen allemaal het verhaal van de zondvloed dat vermoedelijk ook ontstaan is door een heel grote overstroming. De natuur laat zich zo maar niet bedwingen. De ark van Noach is natuurlijk geen realistische uitweg maar wel een hoopgevend beeld. Misschien komt er toch weer, zij het voorzichtig en op veel kleinere schaal, opnieuw leven. Maar echt rekening houden met zo'n einde der tijden doen we niet. En hoe zit het met het laatste oordeel? In de menselijke behoefte aan rechtvaardigheid voorzag altijd de almachtige God. Hij zou uiteindelijk afrekenen met alle wreedaards, uitbuiters, woekeraars en oorlogszoekers, kortom met iedereen die slecht geleefd had. Ik vermoed dat nog maar weinigen hierin echt geloven. Net zomin als in het einde der tijden, hoewel dit in onze situatie wat riekt naar struisvogelpolitiek die we geloofwaardig proberen te houden met de aanschaf van zonnepanelen, het plaatsen van windmolens en het op termijn sluiten van bijna afgeschreven kolencentrales of het minderen van het eten van vlees.

We zouden lering moeten trekken uit de soap rond de dividendbelasting. Niemand heeft geopperd de meevaller van 1,9 miljard te besteden aan een oplossing van het klimaatprobleem. Dat bedrag wordt weer geïnvesteerd in het bedrijfsleven: 'dat is goed voor onze welvaart'. Het gaat mij er niet om de politiek de zwarte Piet te geven. Het gaat om ons. Onze ambities zijn nog steeds gericht op groei en nog meer welvaart en rijkdom. We staan te weinig stil bij de consequenties, de verdeling van die rijkdom in eigen land en in de wereld. En we denken al helemaal niet aan inleveren. We willen blijven vliegen, we blijven produceren en consumeren, we willen reizen, we willen er warmpjes bij zitten.....'want we werken er hard voor'. Als we even in de schoenen gaan staan van de kinderen die nog geboren moeten worden en we stellen ons voor hoe die oordelen over ons, over onze kortzichtigheid, hebzucht en andere ondeugden.... Zal hun behoefte aan rechtvaardigheid dan niet omspelen? God zal het weten.... Maar nu nog is het onze verantwoordelijkheid.

De kerk was in het verleden niet terughoudend met oordelen over menselijke tekortkomingen en dreigde daarbij met hel en verdoemenis. Dat is gelukkig voorbij. We voelen ons wat vrijer maar de remmen lijken ook wel geheel los, zoals in de uitdrukking: Van God los! In de geschiedenis was de functie van religie en kerk belangrijk. Met haar opvattingen over goed en kwaad, vormde zij in belangrijke mate het geweten van mensen. Daarbij is af en toe ook behoorlijk misgekleund en dat wordt meestal breed uitgemeten. Maar van het Christelijke gedachtegoed is nog heel veel te herkennen. Denk alleen maar aan de zorg en sociale voorzieningen, een baken van solidariteit. Maar onze RK kerk vervult die functie op dit moment niet echt meer. Bisschop Muskens was in Nederland de laatste die maatschappelijke betrokkenheid concreet vertaalde en daarmee richting gaf. Dat is overigens ook het gevolg van het 'gebrek aan belangstelling' van de media en het verlies van 'gezag'.

De kerk, en nu bedoel ik allen die de christelijke beginselen waardevol vinden, zou de gewetensvorming van mensen moeten ondersteunen door het goede en het kwade bespreekbaar te maken, en door te pleiten voor broodnodige eigentijdse idealen, door het goede voorbeeld te geven en zondig op de rem te drukken. Een betere leefbare wereld komt er alleen door het toedoen van goede mensen.

JvdB

•